

تذکره و خرمین

شامل :

احوال یکصد نفر از علما و بزرگان
و شعرای اواخر عهد صفویه

شیخ محمد علی خرمین

چاپ دوم

۱۳۳۴

مقدمه :

بقلم دانشمند بزرگوار آقای محمد باقر آلف

یادگروه خزین

شامل :

احوال یکصد نفر از علما و بزرگان
و شعرای اواخر عهد صفویه

بقلم شیخ محمد علی خزین

چاپ دوم

۱۳۳۴

از انتشارات کتابفروشی تأیید اصفهان

بسمه تعالی

با تأییدات خداوند متعال کتابفروشی محترم (تأیید) اصفهان در سال ۱۳۳۲ شمسی بطبع و نشر کاملترین نسخه از کتاب نفیس تاریخ شیخ محمد علی (حزین) توفیق یافت و آن خدمت خالصانه بحسن قبول و اقبال طالبین علم و ادب مقرون گردید.

اکنون بطبع و نشر بهترین نسخه از کتاب (تذکره الشعراء حزین)

مبپردازد.

(تذکره حزین) شامل احوال و اشعار یکصد تن از علماء و شعراء

سده اول از قرن دوازدهم هجری قمری (اواخر عهد صفوی) و ضمناً

مشمول بر فوائد تاریخی و ادبی و خصایص چندیست که در سایر تذکرها

کمتر یافت میشود. از جمله :

۱- برداشتن شرح حوال جمعی از علماء و فضلاء و ادباء معاصرین با

مؤلف که بعضی از آنان معروف نبوده از جای دیگر شناخته نشده‌اند .

۲ - بر خلاف اغاب تذکره نویسان - اهتمام بلکه التزام مؤلف است بضبط و تعیین عصر صاحبان تراجم و تاریخ و فیات اغلب آنان .

۳ - اشعاریکه در این تذکره انتخاب شده شاهد صادقست بر اینکه صنعت شعر و شاعری (در عهد صفوی) قوس نزول خود را تا آخر نقطه انحطاط و انتزال پیموده بجائی رسیده استکه از میان چندین صد شعریکه همه بسبب (هندی) ساختند و نقش بندی شده است ، زیاد برده بیت شعر زبده و زیبا همسنگ و همانند آنچه از قرایح طباع غرلسرانان متقدم و متأخر (بران عهد) بیادگار اندوخته‌ایم آنچه نتوانیم یافت و اینحالات گرچه براستی ملالت خیز و اسف انگیز است اما از طرفی با توجه بقنون ادب و (نقد الشعر) مثال بارزی در سیر احوال تاریخی از شعر و رسی میباشد و از طرف دیگر ما را بتقدیر مساعی و سپاسگزاری از آنعده استادان سخن میگمارد که بکمتر از نیم قرن پس از آنعهد فاسد و خااهد و از میان همان جامعه خراب و خواب آورده برخاسته با حسن ابتکار و ذوق سرشار خود بعتد (اجماع مشتاق) پرداختند و شعر فارسی را در آخرین دقایق حال اختصارش با احیاء (سبب عراقی) زنده و پاینده ساختند .

۴ - گویا تاریخ تالیف و تدوین این تذکره در نیمه دوم از قرن دوازدهم قمری بوده که (حزین) با هلال خاطر آواره و افسرده - در هندوستان بسر می‌برده است و چنانکه در پایان کتاب تصریح مینماید بمدت ندرت روزها داشتن وسائل و اسباب کار فقط از محفوظات خاطر خویش استمداد منموده و شاید هجال اصلاح و تجدید نظر در مسردات آن - نکته و اسبب مهم بوده است که هجال یک شخص را از آن عهد - زادت از ۱۰۲۰ /